

1. INTRODUCERE

Apariția unui îndrumar de gesturi și tehnici medicale adresat tagmei medicale de orice specialitate, cu scopul orientării corecte în fața pacientului cu risc vital major, nu reprezintă o noutate pentru literatura medicală internațională. Necesitatea de a face cunoscute aceste gesturi și tehnici în România a determinat diverse organisme științifice să facă apel la literatura de specialitate, mai ales cea anglo-saxonă, pentru a le prezenta drept modalități de intervenție “de necontestat”. Prin urmare, diverse centre universitare sau școli medicale și-au disputat (e adevărat, nu foarte zgomotos) supremația în ceea ce privește abordarea resuscitării cardiopulmonare. Este un fenomen care a caracterizat o vreme și preocupările măștrilor din străinătate.

Resuscitarea cardiopulmonară nu a reprezentat obiectul activității unei anume specialități medicale, medicii de orice specialitate confruntându-se cu drame medicale încă de la începuturi. Andreas Vesalius a intuit necesitatea ventilației artificiale în scopul resuscitării încă de acum 500 ani. Ulterior, medici celebri ce marchează istoria medicinei, au creat opinii de abordare a pacientului în stop cardiorespirator, care au influențat multă vreme tehnica resuscitării. Aceste opinii, din ce în ce mai elaborate și orientate fiziopatologic au “supraviețuit” până în epoca modernă. Beck, celebrul chirurg german, folosește pentru prima oară defibrilarea electrică în scopul tratării unei fibrilații ventriculare.

Peter Safar, părintele resuscitării moderne, este unul dintre primii care subliniază necesitatea abordării ordonate a stopului cardiorespirator, abordare multidisciplinară care se apropie cel mai mult de scopul resuscitării: *readucerea la viață a unui pacient în cel puțin aceleași condiții cu cele anterioare opririi cardiace.*

Apar astfel primele protocoale de intervenție pentru tratarea fibrilației ventriculare, a tahicardiei ventriculare, a asistolei, a disociației electromecanice.

1989 reprezintă anul creării Consiliului European de Resuscitare, organism științific medical multidisciplinar, care are ca scop principal îmbunătățirea condițiilor de efectuare a resuscitării cardiopulmonare, deci a șanselor de supraviețuire unui stop cardiorespirator, prin elaborarea de standarde și ghiduri, precum și a unui program de educație în resuscitare.

Prin colaborarea și schimbul de informații (mediate tehnologic din ce în ce mai facil în zilele noastre) cu alte organisme cu preocupări similare – American Heart Association, European Resuscitation Council (ERC), Australian Resuscitation Council, New Zealand Resuscitation Council, Resuscitation Council of Southern Africa și altele – se naște în 1992 ILCOR (*International Liaison Committee On*

Resuscitation). Acesta reunește membri din toate consiliile de resuscitare regionale și elaborează începând cu 1996 algoritmul ALS Universal însoțit de ghidurile de intervenție pentru toate situațiile ce se pot complica cu oprire cardiacă.

Aceste ghiduri sunt preluate la rândul lor de toate consiliile de resuscitare regionale și naționale și, în virtutea unor protocoale de colaborare de angajament mutual, sunt traduse și adaptate condițiilor specifice fiecărei țări. Caracterul de universalitate rezultă tocmai din acest angajament, atât în ceea ce privește aplicarea ghidurilor, cât și educația în resuscitare, ghidurile fiind valabile și aplicabile în orice colț al pământului. De asemenea, ele reprezintă singurul suport științific, incontestabil, recunoscut de cele mai serioase organisme medicale cu obiect de activitate în medicina critică.

Consiliul Național Român de Resuscitare (CNRR), constituit în 1998 prin reuniunea reprezentanților societăților medicale românești tradiționale, în virtutea unui protocol semnat cu Consiliul European de Resuscitare, are obligația de a prelua și adapta aceste ghiduri, fiind singurul organism românesc recunoscut în a aplica și a implementa educațional resuscitarea cardiopulmonară pe teritoriul țării. Ca urmare, cu sprijinul "părinților" săi, CNRR a demarat un program național de instrucție în resuscitare, atât în rândul personalului medical, cât și la nivelul persoanelor laice.

Din punct de vedere școlastic, resuscitarea cardiopulmonară este împărțită în BLS – Suportul Vital de Bază - și ALS – Suportul Vital Avansat. Aceste moduri de lucru se completează, de armonia dintre ele depinzând succesul resuscitării.

În "Note de curs" se regăsește una dintre încercările de prezentare unitară a ghidurilor de resuscitare cardiopulmonară la adult, ce constituie suportul teoretic al instrucției practice în resuscitare. A le străbate nu este suficient pentru dobândirea abilităților tehnice de conducere sau de participare în cadrul unei echipe la o resuscitare corectă. Exercițiul coordonat pe echipamentele de instrucție, dublat de experiența acumulată în practica medicală de zi cu zi, sunt garantele unei resuscitări corect efectuate.

Vă sunt prezentate în continuare recomandările CNRR pentru resuscitarea cardiopulmonară și cerebrală la adult conforme cu ghidurile Consiliului European de Resuscitare, revizuite pentru ultima dată în ianuarie 2005 la Conferința de Consens ILCOR, ce a avut loc la Dallas și publicate de ERC în noiembrie 2005

Aceste recomandări diferă tehnic de cele din 2000 prin modificările suferite de algoritmi de aplicare a SVB și SVA, modificări care au determinat schimbarea radicală a modului de lucru în resuscitare.

Principial abordarea resuscitării cardiopulmonare la adult nu a suferit schimbări esențiale, accentul punându-se acum pe efectuarea compresiilor toracice – „motorul sangvin” în cursul resuscitării - și pe administrarea cât mai precoce a defibrilării electrice în scopul pornirii cordului cu fibrilație ventriculară sau tahicardie ventriculară.

Ghidurile „noi” nu înlocuiesc sub aspect medico-legal și etic ghidurile „vechi”, acestea din urmă putând fi aplicate în continuare, ci reprezintă un pas înainte în căutarea unei maniere de resuscitare cât mai eficiente. De asemenea ele reprezintă suportul teoretic al instrucției în resuscitare, putând fi folosite numai de cei care se pregătesc pentru resuscitare în cadrul cursurilor organizate și care au dobândit abilitățile practice de a resuscita.